

Kennisinfrastructuur en taakoverdracht voor de bodem in Gelderland

In opdracht van het GOO en de provincie Gelderland is deze verkenning gemaakt door Gerd de Kruif. Dit advies is besproken en vastgesteld in een strategisch overleg van het GOO op 20 januari 2021.

1. Inleiding

- **Doel van de verkenning, de opdracht.** Het doel van de verkenning is meerledig. De opdracht, zoals deze is geformuleerd:

Verkenning om het GOO verder te ontwikkelen tot een efficiënt functionerend regionaal kennisknooppunt voor de bodem, waar slimme verbindingen worden gelegd met zinvolle initiatieven, waarin op inspirerende wijze en in nieuwe werkvormen kennis wordt gedeeld en waar concrete ondersteuning wordt geboden aan de praktijk. Daarbij:

- *de dimensie van de ondergrond de plaats geven die het moet hebben in de bredere ruimtelijke afwegingen en opgaven (“daar doen we het voor”);*
 - *komen tot een goede toepassing van instrumenten die we beschikbaar hebben met de komst van de Omgevingswet;*
 - *toegang hebben tot een breed netwerk van kennispartners op regionale en nationale schaal;*
 - *bijdragen aan een succesvolle “warme overdracht” van bodemtaken van de provincie naar gemeenten.*
- **Doel van deze notitie.** Deze notitie geeft de opbrengsten van deze verkenning. Behalve een verkenning, wordt in deze notitie ook een voorstel gedaan voor de verdere aanpak, met een perspectief in 10 stellingen, randvoorwaarden en concreet te nemen stappen.
 - **Totstandkoming van deze notitie.** Er is een reeks gesprekken gevoerd in het kader van deze verkenning. Dat waren zonder uitzondering mooie, goede en open gesprekken, waarbij de passie en betrokkenheid duidelijk naar voren kwam. In de bijlage bij deze notitie is te lezen met gesproken is. Daarnaast zijn natuurlijk relevante stukken gelezen.
 - **Inhoud van deze notitie.** Voor de leesbaarheid en toegankelijkheid is ervoor gekozen deze notitie puntsgewijs vorm te geven. Daarbij wordt een beeld van de huidige situatie en de context geschetst (§ 2), een perspectief in 10 stellingen gegeven (§ 3), de randvoorwaarden die gelden voor verdere ontwikkeling benoemd (§ 4) en ten slotte de te ondernemen acties (§ 5). Steeds vanuit het meerledige doel van de verkenning bezien.

2. Beeld van de huidige situatie en de context

2.1 Wat betreft het GOO en de kennisinfrastructuur

- **Er gaat veel goed.** Als eerste opmerking. Er wordt in deze notitie van alles geformuleerd aan wensen en noodzakelijke ontwikkelingen, maar voorop staat hoe goed het is dat het GOO er

is en hoe goed dit al (deels) functioneert. Men weet elkaar te vinden. Hiermee heeft Gelderland een voorsprong. Er zijn goede initiatieven vanuit de inhoud.

- **Grote ruimtelijke opgaven.** Wat we doen moeten we zien in de context. Er zijn grote opgaven voor onder meer klimaat, energie, economie, woningbouw, landbouw, circulariteit, biodiversiteit. De ondergrond is hiervoor cruciaal. Op deze thema's gebeurt veel. Dit is een belangrijke bril om door te kijken.
- **Belang van de bescherming (en het verbeteren) van de kwaliteit van de ondergrond.** Dit blijft natuurlijk uitgangspunt. Naast verbinding met de grote ruimtelijke opgaven, is ook zorg voor de (chemische) kwaliteit van de ondergrond blijvend belangrijk. Op het behoud en de inzet van onze kennis op dit terrein moet de inzet blijvend gericht zijn. Dit is en blijft onderdeel van de "core business".
- **Komst van de Omgevingswet.** Je zou dit belang beperkt kunnen zien, maar dat is het niet. De Omgevingswet modificeert de praktijk niet zozeer, maar codificeert ontwikkelingen die gaande zijn. Nieuw instrumentarium (visie, plan, programma) moet je zien in dit licht: samenhangend werken, werken als 1 overheid, je verhouden tot de energieke samenleving, digitaal werken, meer eigen verantwoordelijkheid gemeenten. Dit alles komt tot uiting in de Omgevingswet, waarmee de implementatie hiervan ook een drager kan zijn voor vernieuwing. Er is in de praktijk grote behoefte aan ondersteuning en kennis delen als het gaat om het concreet vorm geven van de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet. Dat is een concrete wens waaraan met urgentie invulling gegeven moet worden.
- **Druk, de winkelbel luidt hard.** Er is alleen tijd voor zaken die echt iets opleveren of waar iets tegenover staat. Waar echt behoefte aan is. Iedereen heeft het druk en de capaciteit is beperkt.
- **Kennis is schaars en verspreid.** Het bodemwerkveld ontwikkelt en verbreedt zich snel, niet alle (nieuwe) kennis is in huis beschikbaar. Nieuwe kennisnetwerken moeten worden ontsloten en worden verbonden. We moeten elkaar goed weten te vinden. Flexibeler inzet van de kennis – behalve dat dit het werk leuker maakt – is daarom belangrijk.
- **Gelderse situatie, maatwerk.** Een blauwdruk voor Nederland is niet te geven en werkt averechts. In Gelderland is een specifieke situatie. Het is natuurlijk de grootste provincie met veel gemeenten van verschillende grootte, met 7 Omgevingsdiensten met verschillende takenpakketten. Deze structuur wordt als gegeven genomen. Deze verkenning is niet gericht op de structuurdiscussies hierover.
- **Veluweberaad criteria voor een goede kennisinfrastructuur,** interessant zijn de criteria die worden gehanteerd in het kader van het "Veluweberaad" (dat is een breed overleg inzake kennisinfrastructuren voor ruimtelijke vraagstukken) als zijnde bepalend voor succes voor een goede kennisinfrastructuur: vraagarticulatie, verbinding schaalniveaus, interdisciplinair ("cross-sectoraal"), duidelijke rollen en vaardigheden, "kennisschakelaar", financiering.
- **Momentum en urgentie.** Uit veel gesprekken volgt dat er een gevoel van urgentie, van kansen, van momentum is om verdere stappen te maken met kennisontwikkeling inzake bodem en ondergrond en met het GOO. Dat is een belangrijk gegeven. Daarbij past wel de

kanttekening dat vooral met voorlopers is gesproken en dat daarbij ook vaak gesteld wordt dat er op de werkvloer en bij het management en bestuur echt nog één en ander moet gebeuren, voor er verdere stappen gezet kunnen worden. De urgentie zit hem er onder meer in, dat in aanloop naar inwerkingtreding van de Omgevingswet er veel moet gebeuren, niet in de laatste plaats financieel, ook met betrekking tot de financiering van het GOO. Discussies over de begrotingen voor 2022 beginnen al snel in dit voorjaar. Daar moeten we op inspelen.

- **Veranderoptiek**, het is belangrijk om ook door deze bril te kijken, zoals Henk Driessen aangeeft: je moet kennen, kunnen, willen en doen. Dat vraagt nogal wat! Latente vraag moet gestimuleerd worden en iemand moet regie nemen. Zoals Peter Bouter aangeeft: er is onzekerheid, bij angst gaat men een muur bouwen. Je kunt doorontwikkeling van het GOO zien als een manier om het werk juist nog beter en leuker te maken (dat is ook de intentie van de nieuwe Omgevingswet). Investeer hierin.
- **Duidelijkheid**, met inachtneming van het hiervoor gestelde, komt uit gesprekken ook een behoefte aan duidelijkheid naar voren: wat is het spoor dat we volgen, wat is de rol van het GOO, wat is de planning, welke afspraken worden gemaakt. Enerzijds is er het aanbod en de intentie om hier samen invulling aan te geven, anderzijds is er een behoefte aan duiding en richting van de positie van het GOO en de vereiste ontwikkelingen. Daarom wordt in deze notitie behalve een verkenning van de stand van zaken, ook een perspectief en een aanpak geformuleerd. Het primaire doel hiervan is om als basis voor verdere discussie te dienen, maar er zou vervolgens ook snel doorgepakkt moeten worden om 2021 te kunnen benutten voor kennisontwikkeling en kennisdeling die (onder meer) nuttig is bij de voorbereidingen door de doelgroepen op de Omgevingswet.

Samenvattend: Het GOO netwerk wordt door de koplopers als belangrijk en van toegevoegde waarde gezien. De huidige periode is vol van verandering en toename van complexiteit. Het GOO heeft in rol en functie last van deze onzekerheid en zal tegelijkertijd ook richting en een oplossing kunnen bieden.

2.2 Specifiek wat betreft de overdracht van wettelijke bodemtaken

- **Aanvullingswet bodem.** De verantwoorde, “warme” overdracht van taken van de provincie aan gemeenten in het kader van het aanvullingsspoor bodem bij de Omgevingswet. Hoe maak je dit waar? Hoe maak je dit een succes? Hierover worden verschillende beelden geschetst.
- **De provincie maakt er werk van.** De goede insteek van de provincie is om deze overdracht goed te laten verlopen. Hier is gericht aandacht voor en zijn acties op gericht. Toch zijn er bij gemeenten en omgevingsdiensten ook vragen over de mate en wijze van ondersteuning door de provincie. Er bestaat behoefte om hierover op korte termijn een gesprek met elkaar te voeren.

- **Informatievoorziening.** Bij een aantal gemeenten en omgevingsdiensten leven er vragen over de informatievoorziening. Het gaat dan om informatie wat betreft locaties en het gaat dan over de wijze van informeren. Loopt dit via omgevingsdiensten? Is er goed inzicht in de locaties? Hier is zorg over. Levert het bodeminformatiesysteem voldoende informatie en is dit goed ontsloten? Zijn achterliggende dossiers voldoende gekoppeld? Wie is verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens (juridische acceptatie)? Zijn de afspraken over archivering voldoende? Is hier voldoende mee geoefend? Dit punt is urgent. Interessant hierbij is een waarneming dat de ene vooraf alle afspraken duidelijk wil hebben, terwijl een andere het werkende weg wil oppakken wanneer het aan de orde is. Of deze waarneming helemaal klopt is natuurlijk de vraag. Belangrijk gegeven is dat partijen bereid zijn om over de taakoverdrachten snel een verdiept gesprek te voeren. Dat moet dus snel gebeuren.
- **Grondwater.** De provincie is straks verantwoordelijk voor al het grondwater (dus ook de eerste 10 meter). Welke gevolgen dit heeft is nog onvoldoende bekend (waaronder overdracht van informatie van Wbb gemeenten). Op 28 januari was er een GOO special met Martien Bult van de provincie over regels in de provinciale Omgevingsverordening voor de afstemming tussen bodemonderzoek en grondwaterkwaliteit.
- **Taken omgevingsdiensten.** Er is discussie over de taken en de positie van Omgevingsdiensten hierbij. De ODRA voert taken van de provincie uit, evenals de ODRN. Gaat bijvoorbeeld met de overdracht van taken de ODRA deze taken ook voor gemeenten doen of juist niet, is dit aan alle omgevingsdiensten? Wat zijn deze taken dan? Hoe zien gemeenten dit? Worden de goede opdrachten verleend? Gelet op de huidige praktijk zal er ruimte moeten zijn voor diversiteit. Er moet ruimte zijn voor maatwerk. Hoe doen we dat? Er moet in elk geval inzicht in de situatie zijn. Dat overzicht is er gelukkig en kan dienen als basis. Kan er sprake zijn van een geleidelijke ontwikkeling in de taken van Omgevingsdiensten? Met de komst van de Omgevingswet, de verdere decentralisatie van taken en gelet op het feit dat niet alle gemeenten kennis in huis kunnen hebben, lijkt een verdere ontwikkeling (verder dan VTH-taken) hier voor de hand te liggen. Verder wordt van verschillende zijden beklemtoond om de discussie over het (basis)takenpakket van Omgevingsdiensten en de bevoegdhedenverdelingen niet te voeren in het kader van het GOO, dat is niet het podium daarvoor.
- **Bewustwording.** Niet alle gemeenten zijn voldoende bewust van de verantwoordelijkheden die op ze afkomen. Op het niveau van de werkvloer, maar ook op het niveau van het management en het bestuur. Het GOO kan hiervoor communicatiemateriaal ontwikkelen.

Samenvattend: de verandering van taken en verantwoordelijkheden maakt proces-, governance-, kennis- en bewustwordingshiaten zichtbaar en urgent.

3. Wat is de stand van zaken en wat is het wenkend perspectief, mogelijkheden voor doorontwikkeling van het GOO

De waarnemingen zijn vertaald in een tien stellingen. Op 9 december 2020 zijn deze besproken in het strategisch beraad van het GOO. Deze kunnen dienen als basis voor de verdere ontwikkeling.

1. Het GOO is en blijft op de eerste plaats de plek waar verschillende overheden op basis van gelijkwaardigheid elkaar ontmoeten om gezamenlijk vraagstukken met betrekking tot bodem en ondergrond aan te pakken, onder andere in de beleidsuitvoering. Dit levert concrete en betere resultaten op. Hieraan bestaat behoefte. Dit is de bestaansgrond van het GOO.
2. Het GOO ontwikkelt en deelt daarbij de vereiste bodemkennis die in Gelderland nodig is voor de aanpak van de grote actuele ruimtelijke/maatschappelijke vraagstukken, zoals gezondheid, klimaat, energie, circulariteit, biodiversiteit en leefomgevingskwaliteit, dus inclusief bodemkwaliteit. Het GOO zoekt daarbij naar positieve interventiemechanismen en deelt die met elkaar.
3. Het GOO ondersteunt daarbij de vernieuwing zoals (onder andere) de Omgevingswet die beoogt: een samenhangende aanpak, maar ook maatwerk, transparantie, tempo, participatie. In 2021 wordt hier gericht op ingezet, op weg naar inwerkingtreding van de Omgevingswet, zoals het meenemen van het perspectief van de bodem en ondergrond bij het toepassen van de nieuwe instrumenten van de Omgevingswet (Omgevingsvisie, Omgevingsplan, Omgevingsprogramma, Informatiebeheer).
4. Het GOO werkt vraag-gestuurd en is dienstbaar. Het GOO is geen doel, maar een middel om samenwerking en kennisdoorwerking te bevorderen en te verbinden aan een beleidsbehoefte en het in (flexibele) samenwerkingsverbanden initiëren daarvan. Het GOO is een netwerk, geen instituut. Bureaucratie wordt vermeden. Er is een klein kernbureau dat initieert. Deskundigen in het GOO hebben de ruimte om elkaar te ontmoeten, te sparren en concrete handvatten te maken. Inhoudelijke thema's worden programmatisch of projectmatig opgepakt.
5. Het GOO is daarbij een open verbindingdienst, kennismakelaar en kennisgenerator. Verbindend tussen Gelderse overheden, maar ook naar landelijke initiatieven en de wetenschap. Denk hierbij aan landelijke programma's als "Bodembeheer van de toekomst" en "Aan de slag met de Omgevingswet", aan afspraken met Gelderse kennisinstututen, adviesbureaus, maar bijvoorbeeld ook aan verbindingen met de RES-regio's. Op een slimme manier worden deze verbindingen gelegd. Per thema kan de aanpak verschillen. We kunnen niet alles, we doen dit alleen als het concreet meerwaarde heeft voor de praktijk.

6. Het GOO is feitelijk al een regionaal kennisknooppunt en ontwikkelt mee met de bredere transitieprocessen. Het GOO kan daarmee een door te ontwikkelen “pilot” zijn voor landelijke ontwikkeling van kennisinfrastructuur op regionaal niveau. Hiervoor wordt snel een voorstel geformuleerd.
7. Het GOO gaat uit van de bestaande en toekomstige bevoegdhedenverdelingen en organisatiestructuren. Deze is veelzijdig in Gelderland. Maatwerk staat voorop. Specifiek ondersteunt het GOO de overdracht van wettelijke bodemtaken van de provincie naar gemeenten (en Omgevingsdiensten), zonder hierin verantwoordelijkheden over te nemen (denk aan kennissessies, agenderen van knelpunten, delen van kansen en handvatten).
8. Het GOO zorgt voor versterking van de relatie met de regio’s in Gelderland, om verbinding te maken tussen wat lokaal en regionaal speelt en wat op het niveau van Gelderland moet worden opgepakt. Dit met inachtneming van het maatwerk en de veranderende taken en bevoegdheden. Ook dit is maatwerk. Zo mogelijk wordt hierbij gebruik gemaakt van bestaande structuren. Desgewenst gaan we weer langs bij de regio’s, ook om te investeren in bewustwording van de ontwikkelingen.
9. Het GOO zet gelet op de genoemde punten in op afspraken over (iets) meer capaciteit en inzet voor bodem en ondergrond en de samenwerking hierin (“smeerolie”). Dit kan onder meer aan de orde zijn voor Omgevingsdiensten. We zoeken verschillende bronnen voor bekostiging van de inzet, intern en extern. Door de provincie zijn hiervoor al voorwaarden geschapen.
10. Het GOO investeert in betrokkenheid en commitment op bestuurdersniveau en op managementniveau voor deze aanpak en voor inzet op duurzaam gebruik en beheer van bodem en ondergrond. Hier zetten we gericht op in.

4. Randvoorwaarden voor verdere ontwikkeling van het GOO

- **Alle partijen moeten meedoen en commitment aan het GOO waarmaken.** Iedereen heeft hier belang bij. Met Omgevingswet moet je ook als 1 overheid werken. Naast provincie en gemeenten, is commitment van waterschappen en rijk(spartijen) nodig. Er is hierin ook nog een stap in de bewustwording te maken.
- **Ook bestuurlijk commitment.** Cruciaal om verder te komen, ook via de betrokken bestuurders van de stuurgroep en via Tjeerd van der Zwan, burgemeester van Heerenveen die in dit verband een centrale rol speelt in het Veluweberaad en in het traject naar landelijke nieuwe afspraken tussen overheden over bodem. Meer bestuurders betrekken en geïnteresseerd krijgen.

- **Smeerolie om mee te kunnen doen.** Deelnemers moeten de gelegenheid hebben om mee te doen aan activiteiten van het netwerk. Nu is het nog “je geeft wat en je krijgt wat” en wordt er “in kind” gewerkt. Dat blijft uitgangspunt, maar omdat capaciteit schaars en niet gratis is, moet hierbij ook gezocht worden naar financiële ondersteuning. Nu is er heel beperkt budget voor het GOO, met aanvullingen van de provincie. Maak hier een groeimodel van. Zoek andere bronnen en zoek steeds de multiplier. De provincie biedt hier mogelijkheden voor (verdubbelen). Stel dus iets meer budget ter beschikking. Onder meer voor inzet van omgevingsdiensten bij GOO-activiteiten, mede gelet op de kennisontwikkeling en de verbinding met de regio’s in Gelderland. Meedoen als landelijke pilot kan mogelijkheden bieden.
- **Enthousiasme, “gezichten” die ervoor staan.** Het is mensenwerk. Ron Nap was een duidelijke en gewaardeerde trekker. Zo iemand (of zulke mensen) blijven nodig! Die voelen zich verantwoordelijk voor het leggen van de verbindingen. Die trekken eraan. Die bieden inspiratie. Ook voor de verschillende thema’s. Die moeten hiervoor beschikken over de goede vaardigheden en competenties (verbinders). Hier moet snel voor geworven worden en een competentieprofiel voor gemaakt.
- **Specifiek wat betreft de overdracht van taken:** Ondersteun bij het maken van duidelijke afspraken maken over informatievoorziening, duidelijke afspraken maken over rollen en taken van de Omgevingsdiensten. Investeren in bewustwording en draagvlak.

Wat is de weg daarnaar toe, vertaald naar concrete acties

Filosofie van de aanpak:

- **Stapsgewijs, adaptief, maar wel duidelijk over het traject,** we hebben niet gelijk de perfectie, het gaat in fasen, nu is een moment om goede verdere stappen te zetten. 2021 is een overgangsjaar en ook daarna zijn er overgangstermijnen. We zitten niet gelijk op een tien, dat moeten we allemaal beseffen. Het is een groeimodel. Wees adaptief en “agile” in de aanpak, maar plan natuurlijk waar dat kan. Hou ook de vinger aan de pols. Maatwerk blijft nodig. Reflecteer regelmatig met elkaar hoe het gaat en vraag hier feedback over. Peil regelmatig de behoeften van de doelgroep en koppel daarover terug aan het netwerk.
- **Urgentie:** zeker als het gaat om bewustwording en een basis bieden voor de toekomstige aanpak, is er urgentie. Vroeg in dit jaar worden alweer afspraken gemaakt voor de begroting in 2022, daarin moet onze aanpak zijn geschraagd. In 2021 zijn er kansen om in een stroomversnelling te komen. 2021 is het jaar van het concreet afspraken maken, oefenen en klaar zijn op weg naar de nieuwe Omgevingswet. Laten we dit momentum pakken.

Concreet te doen, gekoppeld aan de 10 stellingen:

Nota bene: actiehouders zijn hierbij nog niet benoemd. Zo ver reikt de opdracht voor de verkenning niet. Het is wel belangrijk om dit te doen. De opvolging van Ron Nap is hierbij cruciaal, maar er kunnen nu al zaken opgepakt worden door het kernteam of in opdracht. Annelies de Graaf heeft hier inmiddels voorstellen voor. Hieronder zijn een behoorlijk aantal acties genoemd, sommige acties moeten echt snel opgepakt worden, zoals genoemd bij nummer 1, 2, 3, 6 en 10.

1. **Voortzetting van de aanpak, we houden het goede, zoeken van de goede trekkers, gezichten van het GOO.** Doorgaan met gezamenlijke projecten en inhoudelijke inspirerende bijeenkomsten met goede communicatie. Als gesteld gaat er al veel goed. Goede opvolging van Ron Nap is cruciaal. Dit kan ook door twee mensen worden gedaan. Snel een competentieprofiel maken en een uitvraag doen en/of gericht zoeken. De voorgenomen doorontwikkeling in de **communicatie**, waarbij meer gebruik wordt gemaakt van nieuwe communicatiemiddelen, doorzetten. In deze tijden van Corona leren we daar toch al snel in.
2. **Verbinden met de belangrijke ruimtelijke/maatschappelijke thema's.** De thema-gerichte aanpak wordt voortgezet, waarbij ruimte is om in te spelen op actuele vraagstukken. Concrete bodemkwaliteit-onderwerpen oppakken en kennis over delen blijft als gezegd onderdeel van de "core business". Zo zijn er in het concept jaarplan voor 2021 activiteiten benoemd inzake uitvoering van beleid (zoals niet gesprongen explosieven, meervoudige herontwikkeling stortplaatsen, asbestdaken en inspoelzones, bodemverontreiniging door gaslekkage), voor de thema's grondwatersysteem en klimaatadaptatie, bodem en de energietransitie (waaronder zonnevelden en bodems, geothermie), bodem en biodiversiteit, VTH, visualiseren ondergrond. Daarnaast voor de komende periode een netwerkanalyse maken van relevante netwerken rond de thema's gezondheid, klimaat, energie, circulariteit, biodiversiteit en leefomgevingskwaliteit. Verbindingen leggen en samen bekijken of actie nodig/mogelijk is, bijvoorbeeld in de vorm van een kennissessie. Zoals Carol van Eert benoemt: zoeken en delen van positieve interventiemechanismen.
3. **Investeren in concrete pilots voor de Omgevingswet.** Hierover het gesprek aangaan met de "rio's" (regionale implementatie ondersteuners Omgevingswet) en met landelijke trajecten in het kader van de Omgevingswet, zoals "Bodembeheer van de toekomst", het staalkaartentrajec van de VNG en acties van het landelijke programma "Aan de slag met de Omgevingswet". Vanuit "Samen de diepte in" kan naar verwachting ook worden ondersteund. Concrete afspraken maken over pilots en voorlichting.
4. **Niet bureaucratisch netwerk.** Doorgaan met de huidige "dunne" opzet als dienstbaar netwerk en met de inhoudelijke programmatische en projectmatige aanpak met ene klein kernbureau. Wees duidelijk over wie wat wanneer presteert, zie het hiervoor genoemde (aangepaste) jaarplan voor 2021.
5. **Verbindingsdienst en kennismakelaar.** Hiervoor is al gewezen op de netwerkanalyse voor ruimtelijke/maatschappelijke vraagstukken en verbinding met trajecten inzake de Omgevingswet. Daarnaast kunnen (regionale) kennisinstituten en andere relevante

maatschappelijke en private organisaties worden geïnventariseerd (bredere netwerkanalyse) en waar zinvol afspraken worden gemaakt. Bijvoorbeeld kan op basis van de inventarisatie een sessie worden georganiseerd om samen na te denken over nadere invulling, mogelijk per thema. Zo kan de “gouden kennisdriehoek” (publiek-privaat-wetenschap) in Gelderland verder worden ontwikkeld. Leg een link met het KOBO, waarin de link tussen het hoger onderwijs en de praktijk wordt gelegd, met praktijkopdrachten, stages en afstudeeropdrachten, met onder meer een voorzien “OndergrondLab” voor Oost Nederland (Overijssel en Gelderland). Leg een link met het online leerplatform, initiatief van een aantal partijen waaronder de Stichting Bodembeheer Nederland en het SIKB.

6. **Propositie schrijven om deel te nemen aan de landelijke aanpak/pilots als “doorontwikkeling-pilot”.** Leg een concept hiervan ambtelijk en bestuurlijk voor en stel deze vast. Dit snel in januari oppakken. Onderdeel van deze propositie is: spoor 1: bewustwording en urgentie, spoor 2: inhoud (met het werkplan GOO voor 2021 als basis) en met aandacht voor de themagroepen en de inhoudelijke kennisvragen en ambities, spoor 3: governance: hoe werken we samen en wat is daarvoor nodig, spoor 4: afspraken. De propositie wordt ingebracht bij IPO en VNG en in het kader van het landelijke RSP-spoor, we doen daarin een claim op de middelen. De hiervoor genoemde link met het KOBO en het online leerplatform kan hierin meegenomen worden. Capaciteit van “Samen de diepte in” ingezet worden ter ondersteuning bij het formuleren van de propositie.
7. **Faciliteer het maken van nadere afspraken over de overdracht van taken, organiseer hierover snel een special, wellicht als start van een reeks.** Volgend op het gesprek hierover van 12 november 2020 hierover een sessie beleggen, inclusief inzake de informatievoorziening. Er is van verschillende zijden uitgesproken dit gesprek graag aan te gaan. Mogelijk op korte termijn. Op 26 januari vindt hierover het eerste gesprek plaats. Nota Bene: het GOO neemt hierbij geen taken of verantwoordelijkheden van de provincie over. Het GOO kan wel sessies organiseren om werkafspraken voor te bereiden. Ook kan het GOO een partij zijn waar regionaal ontwikkelde instrumenten worden gedeeld en gezamenlijk nieuwe instrumenten worden ontwikkeld en gedeeld. Dit alles dient gepaard te gaan met een adequate communicatiestrategie.
8. **Relatie met de regio’s in Gelderland.** Voorstel is om vertegenwoordigers van de verschillende regio’s te benoemen en deel te laten nemen aan de kerngroep. Deze verzorgen de verbinding met de regio’s. Gelet op de grootte en de diversiteit van het gebied, is deze verbinding belangrijk. De invulling is ook hier maatwerk (het kunnen mensen van omgevingsdiensten zijn, maar ook van een gemeente). Misschien kan de taskforce OW hierin een rol spelen. Daarnaast is een optie om weer een ronde in de regio’s te doen, in samenwerking met “Samen de diepte in”, de boer op. Geen herhaling van eerdere rondes, maar erin investeren dat op werkvloerniveau en op managementniveau de verbinding wordt gelegd, wordt geïnvesteerd in bewustwording en waarin de behoeften worden benoemd, in samenspraak met GOO’ers in de regio. Mogelijk in twee rondes: een ronde gericht op de kennisvraag en behoefte (ook gericht op de komst van de Omgevingswet) en een ronde specifiek gericht op de overdracht van bodemtaken van de provincie (het voortouw hiervoor

ligt bij de provincie). Misschien kan het een tweeluik worden. Specifiek kan ook worden gesproken in de MT's van de verschillende omgevingsdiensten. Indien snel akkoord kan worden gekregen van het GOO als landelijke pilot, kan hier vervolgens invulling aan gegeven worden.

9. **Smeerolie, goede afspraken maken over de financiën.** Mogelijkheden hiervoor zijn benoemd. Het zal een groeimodel zijn. Juist het GOO kan hierin een rol spelen door dit op niet bureaucratische wijze te organiseren, gekoppeld aan het programma en inhoudelijke thema's. De provincie biedt ondersteuning. Als pilot voor een regionaal kennisknooppunt zijn er voor 2021 wellicht mogelijkheden voor financiële ondersteuning. Mogelijk kan een kleine bijdrage van gemeenten worden gevraagd. Zo kan de inzet voor het GOO voor een stukje vergoed worden, onder meer voor de inzet van regionale accounts en thematrekkers. Hierover al zo mogelijk in februari een discussiestuk gereed hebben en met een groep bespreken.
10. **De bestuurlijke dimensie.** Bestuurlijk commitment en sturing is als gesteld belangrijk. In een gesprek op 7 december tussen (onder meer) Paul Hofman en Tjeerd van der Zwan (burgemeester van Heerenveen) kwam dit duidelijk naar voren, maar dit volgde ook uit de gesprekken met de individuele (bestuurlijke) stuurgroepleden. Via de bestuurlijke ambassadeurs en de stuurgroep kunnen we meer bestuurlijk draagvlak en commitment zoeken. Hierbij ook het VNG-netwerk gebruiken. Voorstel is om begin 2021 snel online een bestuurdersbijeenkomst te organiseren met aansprekende sprekers, waar inspiratie wordt geboden en nagedacht kan worden over een innovatieagenda. Mogelijk ook al de WUR hierbij betrekken. De directeuren van de omgevingsdiensten betrekken (ook al in de voorbereiding). Vanuit "Samen de diepte in" kan ondersteuning worden geboden. In januari al de voorbereidingen starten.

Specifieke andere punten:

- **Betrokkenheid waterschappen.** Gericht hierover gesprekken aangaan met ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordigers van de waterschappen in Gelderland.
- **Ga gluren bij de burens,** kijken hoe het gebeurt in andere provincies. Dit is een overzichtelijke actie, veel is al bekend.

Bijlage: gesprekken

- Henk Driessen (Provincie, 8 oktober)
- Ron Nap (GOO, 8 oktober)
- Peter Bouter (Arnhem, 9 oktober)
- Marieke Wesseling en Sjaak Broekman (Nijmegen, 16 oktober)
- Saskia van Miltenburg (ODRA, 19 oktober)
- Henny Alink en Martien Bult (Provincie, 20 oktober)
- Lianne Herweijer (GOO, 20 oktober)
- Jan Frank Mars (Bodem+, 26 oktober)
- André van Nijkerken (Aan de slag met de Omgevingswet, rio, 26 oktober)
- Mirre Berkhof (GOO, 26 oktober)
- Annelies de Graaf (zelfstandige, taakgroep energie, 28 oktober)
- Willem Hendriks (Witteveen en Bos, SSDI, 29 oktober)
- Anne ten Brummelhuis (OVIJ, 2 november)
- Saskia Theuns (Rheden, 2 november)
- Bas Tuhuteru (OVIJ, 3 november)
- Trudy van den Berg (OVIJ, 4 november)
- Linda Maring (Deltares, Veluweberaad, 4 november)
- Bart van der Mark (Ede, 4 november)
- Margreet Lips (ODR, 10 november)
- Overleg over overdracht bevoegdheden, met Ron Nap, Jeroen Brands, Margreet Lips, Pascal Lunshof, Peter Bouter, Trudy van den Berg, Bas Tuhuteru, 12 november)
- Tweede gesprek met Henny Alink (17 november)
- Jeroen Brands (17 november)
- Tweede gesprek met Margreet Lips (18 november)
- Erik Raben (Doetinchem, 19 november)
- Strategisch overleg met Lianne Herweijer, Jan Frank Mars, Peter Bouter, Saskia van Miltenburg, Henny Alink, Mirre Berkhof, Henk Driessen, Ron Nap, Liesbeth Rutgers (9 december)
- Twan van Hoegen (1stroom, 15 december)

Bestuurders:

- Carol van Eert (burgemeester Rheden, 6 januari 2021)
- Jan van der Meer (gedeputeerde Gelderland, 7 januari 2021)
- Paul Hofman (wethouder Bronkhorst, 11 januari 2021)

